

Locuinta Redactorului

si

Cancelari Redactiunii

e in

Strat'a trăgătoriului [Lă-

văzutoxa], Nr. 5.

Scrierile nefranțate nu se vor primi decât numai de la corespondenții regulați ai „Federației”.
Articoli trămași și nepublicați nu vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial și economic.

Va fi Mercuri-a, Vineri-a și Dominec-a.

Pest'a, 6/18. sept., 1872.

Dupa unu intervalu de unu anu de dille, apparatul delegatiunilor si incepù era activitatea. De-si propunerile guverniale destinate a se pertră în delegatiuni, se presinta mai antâiu comisiunilor constituite pentru affacerile comuni, insă gratia indiscretiunii, numita si „comunicate officiale”, cuprinsulu acestor propuner transpirà in publicitate inca de mai lungu tempu, si credem că ele voru surprinde neplacut pre poporele monarciei ostrunguresci, că ci in locu d'a se mai reduce si usiură enormele greutăti si contributiuni aprope nesuportabile, ele se sporescu si cresc pre dì ce merge. Asì afiamu, că pre langa tota asemeararea păcii, si in man'a toturor garantelor prefosse create prin imbracișările si sarutările monarcilor la Berolinu. bugetulu comunu cresce in modu infioratoriu. Mai de parte intielegemu, că chiaru in urm'a situatiunii pacifice, reprezentant'a imperiului in afara se va mari si largi, prin urmare va deveni si mai scumpa. In fine afiamu, că pre langa tota cordialitatea manifestata la Berolinu, si in facia visitei amicale ce se accepta d'in partea monarenului Austriei la curtea d'in Petropole, ministrul comunu de resbelu, in esunerile sale, vine la resultatulu d'a cere pentru bugetulu de resbelu cu siepte millione mai multu decât cum s'a votatu pentru anulu curinte. — Că in totu anulu asi si estempu se va presintă delegatiunilor una espunere despre situatiunea imperiului in afara, numita carta roșia, carea va contine urmatoriele documinte: 1. Cercularul, prin care s'a notificatu cabinetelor straine primirea conducerii ministeriului pentru affacerile străne d'in partea cont. Iuliu Andrassy si respnsurile cabinetelor 2. Raportulu despre audientiele de inaugurare a nou numitilor representanti la regele Victoru Emanuilu si la scaunulu papale. 3. Comunicari a supra stării giganilor in România. 4. Raportulu despre convențiunile comerciale inchisate cu Chin'a, Japonu si Siamu. 5. Raportulu despre negocierile cu Franci'a in privint'a modificării convențiunilor comerciale si de navigatiune austro-franceze. 6. Opiniuni despre cestiunea dreptului de navigatiune intre diferitele guverne. D'in aceste documinte insîrate se vede apriatu, că dlu Andrassy nu si-a prè incordat poterile la compunerea cărtii rosse, de ora-ce materialulu ce ni lu ofere acestu documentu e de insemenetate politica forte subordinata.

Precandu atentiunea intregei Europe e indreptata inca si acum'a spre Berolinu, in capital'a Turciei pare a se pregăti deciderea unei lupte, ce se porta de mai multi anni intre Russi'a si Turci'a, in aparitia numai pre terenu religiosu. La privirea d'antâiu cestiunea greca-bulgara are colore religiosa, d'in care causa si Europ'a apusena a urmarit-o pana acum'a numai cu atentiune superficiala; privindu-se inse mai de aproape, ea are una lature eminamente politica, si chiaru acésta e, care de la schimbarea d'in urma a ministeriului d'in Constantinopole a trecutu in unu stadiu nou. Se pare, că marele vezir de acum Midhat pasia voiesce a-si validat esperintele, cascigat că locutente alu Bulgariei, in favorul Portei si pre contulu influenței rusesci, — de unde se accepta, că nu preste multu acésta causa va attrage atentiunea Europei asupr'a Constantinopolei, si in specia a supr'a acestei cestiuni. De aci ne vedem si noi indemnati a analisa in detaliu acésta partea de siacu arangata de multu intre diplomati'a russeasca si turcesca. Jucatorii sunt Midhat si Ignatiff, consulele russeasca, ambii bine exercitat in artea d'a face trasure de siacu diplomatic forte audace, ambii representanții acelor poteri, cari sunt chiamate a deslegă una data cestiunea orientale, acestu nodu gordianu, care amenintă Europa cu sguiduire si devastare. Scrutandu mai de aproape acésta cestiune greca-bulgara trebuie să deosebim strictu laturea ei politica de cea religiosa.

Precum se scie, bulgarii locuiescu mai compactu intre Dunare si muntele Balcanu; se mai sustieni inse in masse forte mari de la Balcanu

spre sudu pana la archipelagul si de la Marea Negra pana la confinile Epirului, asi incât se potu specifica la 4½ milione suflte. Asemenea grecilor, romanilor si serbiloru, natiunea bulgara inca lupta de mai multi ani, spre a-si cascigá unu gradu mai mare de autonomie decât cum are in presinte. Pana acum'a bulgarii n'au avutu neci chiaru drepturi omenesci, ne cum civile, seu plane politice. Dupa-ce majoritatea creștinilor d'in imperiul ottoman appartiene la beserică orientale, Russi'a a staruitu de mai multi tempu a-si cascigá simpatiele creștinilor orientali, atât greci cât si slavi, ceea ce intru adeveru i-a si succesu. Machinatiunile istetie ale patriarcului ecumenic d'in Constantinopole ince stirpira cu incetul mai tote simpatiele russesci la poporatiunea grecesca, fiindu acést'acapacitatea ca prin influența russeasca ea se espune pericolului d'a si slavisata. Se intielege, că aceste machinatiuni patinarcale nu remasera necunoscute Russiei, si estu-modu se intemplă, că Russi'a se vediu constrinsa a considera patriarcatul de unu inimic pronunciatu alu seu. Expeditiunea diplomaticea incepi. Era la anulu 1860.

Convertirea, ce se dede prin acést'a staruiniștilor russesci, ne silesce a ne ocupă pucinelu si cu laturea religiosa a cestiunii. Dupa cucerirea Constantinopolei prin Mohamedu II, in an. 1435, Genadie fu numit patriarc alu besericiei orientale, concrediendu-i se pre lunga juredictiunea spirentuale si juredictiunea civila in tote causele, in cari legelatiunea islamului vine in astu-feliu de conflicte cu cea creștină, in cătu cea d'antâiu nu se poate aplică, sp. es. in cause de casatorie. Pana la 1867 bulgarii erau legați cu patriarcatul d'in Constantinopole, dar' totu odata erau si forte ne multumiti cu acésta pusetiune. Cam pre tempulu acestu-a inse succese generalului Ignatiff a esoperă unu fermanu de la Porta, prin care bulgarii devenira emancipati de sub patriarcatul d'in Constantinopole in atât'a, in cătu li s'a concesu a-si alege unu esarcu (locutente alu patriarcului.) Patriarcul avea a-si delegă atributiunile, incât se referu la bulgari, unui locutente, adeca esarcului. Inse chiaru acésta e bub'a, ce dore pre patriarcu si spre ce nu se poate induplecă neci decât. Articulu 10 al fermanului mentionat dispune, că dieces'a bulgara să se demarcheze, si districtele amestecate, unde bulgarii facu mai bine de doue treimi d'in poporatiunea creștină, să se compute către dieces'a bulgara.

In acestu articlu jace tota importanta politica a certei bulgarilor. Lui Midhat pasia e deci rezervata a reduce la nulla articlulu de mai susu, si chiaru in dillele acestea se va areta daca i va succede séu nu acésta incercare. Se intielege, că patriarcu se acata de laturea religiosa a cestiunii, si asi a invitatu pre toti prelatii besericiei orientale la unu sinodu, care s'a deschis degă si a si tenu mai multe sedintie pregaritorie. Midhat pasi'a se incerca prin patriarculu ecumenic a esoperă de la sinodu escomunicarea actualului esarcu bulgaru, precum si a toturor bulgarilor, cari se tien de esarcatu, voindu estu-modu a resolve totu-una-data si partea politica a cestiunii; că-ci elu crede, că pre venitoriu Russi'a ortodoxa nu va poté si neci că i este ertatu a face causa comună cu una beserică declarata de schismateca, si este-modu se va poté pune capetu pentru totu de unu staruiniștilor politice ale bulgarilor. Ar' fi forte probabilu că marele veziru să reusiesca cu planurile sale, de cum-va nu ar intimpină in generalulu Ignatiff unu contrariu intrepidu si spiritualmente multu mai superioru, care scie conservă influența russeasca a supr'a semintelor slave d'in Turci'a. Altu-cum se asigura, că majoritatea prelatilor competinti, si anume patriarculu d'in Ierusalim si metropolitulu d'in Cipru sunt contra escomunicării, si consilieza sinodulu a pasi pre callea impacatiunii, de unde se vede, că invingerea pare a inclină pre partea bulgarilor.

Immormentarea eroului Avramu Iancu.

Natiunea romana, carea de unu tempu incoce a perdu forte multi fii bravi si meritati de ai sei, d'in 11. a lunie rurante era are mai pacini cu unu. Avramu Iancu, acestu erou alu muntilor apuseni d'in Transilvania, carele la anii 1848/9. in lupta pentru libertate si independenta natiunala, si-a cascigatu celu mai onorificu si admiratoru nume, carele priu tactic'a-i intelepta si eroismulu seu ne-asemanatu, a facutu să-lu admire chiaru si strainii inimici seculari a totu ce este român si apartiene la etern'a rasa latina, dicu acestu mare barbatu, care uniculu si-a sacrificatu vieti'a pentru fericirea natiunii sale mame, nu mai este intre cei vii; marelo seu spiritu a desertat corpulu plin de suferinta la 11. sept. a. c. pre la 3 ore demaneti'a, in Bai'a-de-Crisiu (districtulu Zarandu), si a sburatu la creato-rulu, că chiaru si dupa morte să-n fie protectoru inaintea tronului divinu, precum a fostu exemplulu castităti, onorei si gloriei romanismului aici pre pamentu; era multu maltratatul seu corpua s'a immormentat in 13. a acestei lune cu pompa si splendor ne mai pomenita in acestu districtu, demna de eroulu generalu, in a cui onore s'au adunat aproape la 4000 de romani inteligenți si popora d'in intregu districtulu Zarandu, si o multime de intetigenți d'in tienutul Abrudului, unde sericitulu a petrecut cea mai mare parte a vietiei sale. — Aici se află intre altii si colegulu seu Simeone Balantu, protopopu in Rosi'a Abrudului, advo-catulu Neteir Micola, Andreic'a d'in Campeni si altii.

La ceremoniale besericesci dupa ritulu gr. or. au asistat, sub pontificarea protopopului d'in Bradu Niculai Mihaltiau, 30 de preoti, toti imbracati in ornamentele loru besericesci. — Inainte de a pleca conductulu funebrau imposantu, concomitatu de unu siru lungu de facie si de galnicele tonuri a doue bande musicale, de la cuartirulu junilor Ionu Simionasi si Ionu Vlas'a, unde marele cadavru a fostu asiediatu, protopopulu pontificante a rostitu o cuventare escelenta plina de anima, semtieminte si logica, era ajunsu la cimitirulu comunei Cebea, la goronulu nemoritorului Ursu Horia, langa care martirul natiunii romane i-a fostu menit loculu de repausu, adovcatulu d'in Bai'a-de-Crisiu, Georgiu Secula, suindu-se pre o mésa, a rostitu alta cuventare funebrala, carea pentru contiņutulu ei plinu de spiritu natiunala si patrioticu, a adusu in uimire pre toti asculta-torii. Georgiu Secula, in acestu discursu, a datu o noua dovédă, despre rar'a-i capacitate si eruditie, ce-lu caracte-risedia. (Ambe aceste cuventări se voru publica, cătu mai curundu.)

Sér'a s'au adunat mai multi inteligenți condolenti romani, la otelul d'in Bai'a-de-Crisiu, unde s'au portat mai multe toaste in onorea si memorirea defunctului. Numai pre la 2 ore s'au desparit cu devis'a că Avramu Iancu este si va fi pururea neuitat la romani.

Noi d'in parte-ne i-dicomu: Ilia eternu binecuvantata tierin'a acestui mare patriotu si memor'a lui neuitata si nestersa d'in anim'a fie-carui român adeveratu!

Bai'a-de-Crisiu, 15. sept. 1872.

Ionulu lui Tanasie.

Camer'a representantilor Ungariei.

Siedintia de la 13. sept., 1872.

Presedintele Stef. Bittó deschide siedintia la 11 ore a. m. — Guvernul a fostu reprezentat prin ministrii: Tóth, Pauler si Lónyay.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, presedintele comunică, că deputatulu Iuliu Horváth, alesu in cerculu elect. superioru alu cotelui Geta-tea-de-balta, si-a presintantu literale credintionale. Se trecu la comisiunea verificatoria permaninte. — Carolu Kerkenpoly anuncia, că renunță la mandatulu d'in Temisora si primește pre celu d'in Tapolca; Bela Szende de asemenea comunica, că acceptă mandatulu d'in Logosu si renunță la celu d'in Oravita; Ludovicu Kossuth (aplause in stang'a extrema) aduce la cunoștiintă camerei, că renunță la mandatulu d'in H.-M.-Vásárhely. Se va publica alegeri noile in cercuri respective.

Dupa aceea presedintele anuncia mai multe petitiuni juredictiunarie, cari se trecu la comisiunea petitiunaria.

Valentinu Császár interpelează pre ministrulu de interne 1. daca are cunoștiintă, că ambele cercuri d'in districtulu Fagarasului n'au alesu inca deputati, si neci nu potu alege, de-ora-ce juredictiunea

Prețul de Prenumerat		
Pre tri lune	8 fl. v.	
Pre cinci lune	6 "	
Pre anul întreg	12 "	
Pentru România:		
Pre 2. intreg 30 Fr. = 30 lei n.		
" 6 luni 16 " = 16 , "		
" 3 " 8 " = 8 , "		
Pentru Inscrieri:		
10 or. de linie, si 30 or. taxa timbre pentru fiecare publica-tiune separatu. In locul deschis		
20 or. de linie.		
Un exemplar costa 10 cr.		

n'a alesu comisiunile alegatorie, si despreutesce provocari ale ministrului in acesta privinta ? 2. ce despusestiuni a facutu ministrulu, ca ambele cercuri se fia reprezentate in camera ? 3. daca n'a facutu inca, apoi are de cugetu a face ore cari despusestiuni, ca se constringa juredictiunea fagarasiana spre a respecta legea ? — interpellatiunea se va comunică ministrului concerninte.

Notariulu Szeniczey comunica rezultatul constituiri comisiunilor, si apoi camer'a trece la ordinea dillei, procedendu la alegerea delegatiunii, a comisiunii pentru controlarea detoriei de statu flotante si a celei pentru bibliotec'a camerei. — Rezultatul scrutinului se va publica in siedint'a prossima, si cu acésta.

Siedint'a se inchiaia la $12\frac{1}{4}$ ore d'in df.

Siedint'a de la 14. sept., 1872.

Presedintele deschide siedintitia la 10 ore. a. m. — D'in partea guvernului sunt de facia ministrii : Pauler, Tréfort, Weckheim, Téth, Lónyay si Szlávy.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintiei precedente, presedintele comunica, ca comisiunea pentru căile ferrate s'a constituitu, si apoi anuncia mai multe petitiuni juredictiunarie cari se trecu la comisiunea petitiunaria.

Referintele comisiunii verifierior permanente Ladisl. Szögyényi, comunica, ca comisiunea d'in cestiu a verificatu definitivu alegerea deputatilor : Carolu Dekani, Ladislau Buteanu, cont. Seod. Teod. Csáky, Stef. Szilágyi si Svetozaru Miletics ; éra deputatii Bela Máriássy si Gusztavu Groisz s'a verificatu pre langa reservarea terminalui de 30 dille, pentru presintarea protestelor ce s'ar face contr'a alegierii loru. — Cont. T. Csáky se imparte in seet. 3, Dekau in a 4, Máriássy in 5, Stef. Szilágyi in 6. Groiss in 7, Ladisl. Buteanu in 8. si Svetozaru Miletics in a 9.

Cont. Eduardu Pallavicini presinta registrulu membrilor delegatiunii, alesi de camer'a magnatilor, despre ce se iè actu.

Camer'a trece apoi la ordinea dillei si se publica rezultatul scrutinului d'in siedint'a de eri. In delegatiune s'an alesu membri ordinari : M. Wahrmann, b. Frid. Podmanyiczky, cont. Iulu Szapáry, C. Széll, Ales. Bujanovics, Balt. Horváth, Lad. Szögényi, M. Ürményi, Ed. Zsedényi, Ferd. Eber, Franc. Házmann, b. Paulu Sennyey, c. St. Erdödy, Lud. Horváth, Mireu Krsnjavi, Jos. Miskatovics Ionu Ciotta, Mas. Falk, Ant. Jakies, c. Em. Péchy, b. Ios. Rudics, c. Paulu Kálnoky, c. Guido Karácsnyi, Nic. Kiss, Lud. Lészay, Petru Mihályi, Bela Perczel, Tadeu Prileszky, Acatiu Beöthy, Ioanu Lónyay, Em. Hodossy, br. G. Kemény, Ionu Paczolay, Col. Bittó, Acat. Petrovay, c. Em. Wass, Alb. Wodianer, Iul. Halassy, Edm. Szeniczey, si Aug. Pulsky ; ér' de suplenti s'a alesu : Acatiu Barcsay, Vinc. Brogyányi, Mireu Horváth, cont. Lud. Hunyady, Car. Stoll, Edm. Szirmay, Alb. Benedikty, Emilu Trauschenfels, Ionu Földváry si Bela Lucács.

In comisiunea pentru controlarea detoriei de statu flotante s'an alesu membri ordinari : Sigism. Bohus Iul. Farkas, Paulu Kálnoky si Lad. Kvassay ; ér' de suplenti : c. Rud. Erdödy si Ioanu Földváry. — In comisiunea bibliotecaria : Paulu Hoffmann, Mich. Horváth, Iul. Kautz, Aug. Pulsky si Toma Vécsey.

Urmeza la ordinea dillei cetirea discursului de tronu

si despusestiunea in privint'a adressei, ca respunsu la discursulu de trouu. — Eduardu Zedényi propune, ca camer'a se alega in siedint'a de luni [16. sept.] una comisiune statutoria din 12 membri spre a elabora unu projectu de adresa. — Se accepta.

Urmeza propunerea hi Győrffy in privint'a alegorii d'in scaunulu Odorhájului. — Propunerea se va pertrata in siedintia de mercuri, 18. 1. c.

Ministru-presedinte voiesce a respondre la interpellatiunea deputatului Nikolic, in privint'a congressului serbescu, dar' fiindu intepellantele absente, anuncia ca va respondre in siedint'i de luni, 16, l. c.

Siedint'a se inchiaia la 11 ore a. m.

Comisiunile Camerei reprezentantilor Ungariei.

Comisiunile judiciare :

1. Ioanu Paczolay, Colom. Radó, Carolu Radvánszky, Iuliu Steiger, Georgiu Kégl, Valentinu Császár, Ludovicu Kiss.

2. Carolu Madas, Beniaminu Bittó, Ladislau Brezovay, Gregoriu Patrubán, Ernesti Urbánovszky, c. Iuliu Károlyi, Felice Lukcsics.

3. C. Guido Karácsnyi, Ladislau Kvassay, Ludovicu Csáry, br. Colomann Kemény, Alessandru Janicsáry, Bela Vodianer, Antoniu Mocioni.

4. Ioanu Lónyay, Antóniu Molnár, Ioanu Radocza, C. Franciscu Berényi, Andreu Schmausz, o. Ferdinandu Nemes, Mich. Keményi.

5. Colomanu Bothos, Ernestu Danielu, Iosifu Lónyay, Paulu Buzinkay, Iuliu Halassy, Eugeniu Eöry, Iosifu Szomjas.

6. Alessandru Muzslay, Victoru Istoczy, Basiliu Iurcă, Stefanu Kasinezy, Albert Gidófalvi, Carolu Vecsey-Olah, Alegnon Beöthy.

7. Gustau Vizsolyi, Bela Lukács, br. Iosif Rudics, Vincentiu Brogyanyi, M. Földváry, Petru Matuska, Ludovicu Pap.

8. Carolu Tolnay, Arpadu Kupinyi, Carolu Fabricius, Sigismundu Perényi, Bela Daniel, Ladislau Modics, Alessandru Trifunácz.

9. Tadeu Prileszky, Iosifu Döry, Ludovicu Urváry, Varnava Dalnoky, Iosifu, Kajuch, Michaiu Zmeskál, Aristidu Mátyus.

Comisiunea economică : br. Stefanu Kemény, Paulu Molnár, Ioanu Paczolay, Colomanu Radó, Ioanu Rogulics, b. Ludovicu Simonyi.

Comisiunea pentru esaminarea acestelor oru : Alessandra Gubody, Ioanu Iurkoviec, Carolu Madas, Andreiu Távazsy, Carolu Vecsey-Olah.

Comisiunea a petitiunaria : c. Adalbertu Rpponyi, Alessandru Bagó, Valentinnu Császár, Ernestu Danielu, Fridericu Eitel, Colomanu Juszth, Michaiu Kemény, Ludovicu Lészay, Antonu Molnár, Ladislau Szögényi, Iuliu Steiger, Carolu Stolb, Mas. Ürményi, Gustau Vizsolyi Branecovanu Joanovics.

Comisiunea pentru esaminarea diuariului : Rudolfu Beliczey, Iuliu Börmches, Beniaminu Bittó, Ioanu Gozmanu, Nicolau Iankovics, Iosifu Jenei, Colomanu Kardos, Desideriu Majthényi, Aristidu Matyus, Stefanu Nedeczy, Ludovicu Urváry, Toma Siskovics, Iuliu Petricu, Aronu Szilády, Andreiu Taray,

Gustavu Tarnoczy, Mihaiu Tormássy, Ludovicu Szemreksányi, Emiliu Trauschenfels, Adalbertu Tarnoczy, Ivanu Tombor.

Comisiunea financiară : Antoniu Csegey, Colomanu Ghyczy, Ludovicu Horváth, Iuliu Kautz, Ludovicu Kiss, b. Béla Liptay, Antoniu Mocioni, Franciscu Pulszky, b. Paulu Sennyey, Paulu Somssich, Colomanu Széll, Carolu Torma, Mauritiu Wahrmann, Eduardu Zsedényi, Carolu Mihajloves.

Comisiunea de imunitate : Acatiu Beöthy, Vincentiu Bogdanu, Colomanu Bothos, Carolu Eötvös, Iuliu Halassy, Emericu Hodossy, Paulu Hoffmann, Aristidu Matyus, Ioanu Radocza, Ioanu Zsiykovics.

Comisiunea pentru căile ferrate : Iosifu Bánó, Paulu Danielu, Emericu, Feszt, Franciscu Házmann, b. Gabrielu Kemény, Ladislau Korizmics, Alessandru Muzslay, Ioanu Paczolay, c. Emanuil Pechy, Acatiu Petrovay, Tadeu Prileszky, Ludovicu Salamon, c. Iuliu Szapáry, Eugeniu Szentpály, Ven. Kraljevics.

Valea Streiului, (cottulu Uniadorei), finea lui aug. 1872.

Frati Romani d'in cottulu Uniadorei !

E timpulu se ne intielegemu odata, sé spelâmu petele d'in trecutulu mai de aprope, si se ne tredim d'in letargia cea amortitoria si amenintatoria cu perile mari !

Sé tragemu unu volu desu preste cele trecute ; sé starnim a le indreptá priu fapte demne de noi ; sé aretâmu contrarilor, ca s'an inselatu in aspiratiunile loru ne juste si ne omenose ; sé aretam a pre venitoriu, ca, de-si noi am facut gresiele multe si mari, mai avemu si voim a ave inca taria, de a nimici planurile as upriorilor si intriganților ; se aretâmu ca scimus lupta si in contielegere, precale legala, contr'a toturor cari ni causara atâto daune mari !

Trecutulu ni areta destulu de bino, ce daune mari ni-am causat noii insi-si prin neintielegere.

La o parte dar' totu ce ni-ar' causá dorere, sé uitâmu si se crtam gresiele !

Sé dâmu mana cu mana ; ast'a pretinde natuinea de la noi, si acest'a o dorescu toti romanii adeverati — acésta pretinde de la noi demnitatea nostra natuiala !

E dreptu ca de presinte situatiunea nostra e forte rea ; cei de la cărma, in locu sò respecte drepturile nostre, ne asuprescu si ni facu cele mai mari illegalitati ; poporul e seracu pâna d'incolo ; contrarii ui se immultiescu pre dî ce merge ; am ajunsu la o stare de compatimitu, si chiaru unii d'in barbatii nostri si-au uitatu de detorintele loru natuiali si patriotice, si prin faptele loru ni-au causata malte rele ; domnii dillei ne facura nepotinciosi si ni legara manile cu nenumerate legature ; neintielegerea si desbinarea a patrunsu pâna si in locurile cele mai sacre ale nostre etc.

Cu tote aceste inse nu trebuie sé ne disgustam nici sé desperam, si neci ca ni este ortatu acésta ! A mai remané si mai depar e in starea de pâna acum, si a ne mai lasá preda si pre venitoriu unor nemesisi cu siepte pruni in gradina, ar' insemná, ca noi nu seim cu-i chiamarea nostra si ce detorim generatiunei venitorio !

E dreptu, ca suntemu desarmati si asupriti pâna in sufletu, dar' prin intielegere vomu capetá taria ; dreptatea e cu noi si ea va triumfa, ca ci trebuie sé triumfe !

cetationilor, care Senatu a si ordonat terrea cadavrului seu cu cărligulu la spectaculu.

Totu la Celeiu unde am gasit in multe ronduri sarcophagiuri neamblete, pre cari le am descrisu in differite ronduri am gassit u si acum unu mormentu de zidu forte bine facutu : fundul d'in trei caramide de cele mai mari patrate, ziditul apoi peretii cu cimentu si en caramida mica la perfectiune de justetia si accuratetia, si accoperisiliu d'in siese caramidei de cele mai patrate, cioplite de una parte si pusse in clinu ca unu capacu de cosciug. Doue d'in aceste caramide, cele de la capu, erau sparte : una mana profana de multu se vede se virsse in mormentu si amestecasse ossele cautand lucruletile ce se gassesc totud'a-an'a in mormente. La capula mormentalui am gassit u una caramida de cele mari, cioplita in forma de cruce parata bizantina si mai afundata in pamentu de cătu capulu cosciugului, care si ellu era la una aduncime de unu metru si mai bine.

Combinandu ossele, am constatat ca sunt de femeia. Am gassit u si una braciara sparta de sticle, pietre si margelutusie pre care o possedu. Am gassit u si unu sfesnicu de plumbu sfarematu, care a servit negresitu de lampa. Am gassit u si banulu care mi-a datu exacta epocha a immortalarii : unu bronzu mare alu lui Caracala care n'a fostu in circulatiune si pre care lu-am curatit forte bine. Legend'a averului : M. AUR. ANTONINUS, PIUS. FELIX. AUG. — Bustulu Imperatului, cu capulu laurat, intorsu spre drépt'a si purtand paludamentul. Pre reveru legend'a : P. M. T. R. P. XVII. IMP. III. COS. III. P. P., care facu anului romana 697 era chrestianu 214. In exercu, S. C. Una estrada asediata d'a stang'a de pre care barangia Imperatul, cu man'a drépta redicata, duoi soldati tienindu duoe inseme militare si armati cu paveze. In faca aces-

EOISIORA

Archeologia

Domnilor membi ai Comitatului archeologic d'in Bucuresci.

(Urmare.) *

Am voit u se facu sepature si la acésta parte a Celeiui, unde nu facusema nici una data ; am combinat cátu am potutu mai bine directiunea si am inceputu sapaturile de partea stanga a podului urcandu la siossea. N'a trecentu multu ca se începă a se ivi printre caramide, de acoperisii de casse, bucăti, fragmente de statui de marmura, in dimensiuni naturali.

Una mana tienendu unu parasoniu ; una alta mana tienendu una patera forte bine facuta ; una alta mana tienendu unu ciocanu : (trei mani, una statua nu poate se aiba !) Si apoi atributiuni differite ; si apoi si marmurile de diferite calitati, si lucrul chiuru differita in privint'a artei. Dara mai éta si alta mana rezimata pre una diumitate de paveza ; apoi unu capu sfarematu ; apoi una parte a unei statui a lui Jupiter cu acul' la picioare ; apoi midlocul corpului altei statui a Minervei negrescutu.

D'in malu cadeau mai multe bucăti de tenuiviala zugravita in colore rosă, patlaginia, liliachia, si fragmente de frescuri, si multime de caramide cu imbucaturo, de cele ce serveau la acoperisii de casse.

Am constatat ca aci au fostu, si in faca a caselorlor, d'in josu, grupa de statui, daca nu si templu.

D'in combinările fragmentelor, am constatat una statua

*) Vedi nrri 91 si 92 ai „Fed.“

a lui Jupiter, una alta statua a unei vestale un'a a Minervei, si n'a a unui Imperator, aceea la care a apartinutu man'a cea cu parasoniu. Am ajunsu la temelia, la piedestalele acestor statui. Nici o inscriptiune ; insc piedestalele nu semena a fi servit u acestor statui ; semena mai multu una temelia ce a servit u altu-ce-va, pentru ca era lunga de 3 metri 20 centimetri, adunca de unu metru si lata de unu metru si mai bine, si sub petrile tajate, se vedea ciumentu si caramide mari. M'am decisu sé desfacu acesta temelia, si tragendu pietrele cele mari afara, am vediutu pre parte de josu a unei pietre, litere latine ; am spalat atunci a acea piétra si am constatat, ca d'in josulu litterelor au fostu reliefuri cari s'a sfarematu cu ciocanul spre a se nediti piétra ce trebuia să-si ascunda inscriptiunea in ciumentu.

Inscriptiunea de pie piétra pre care am pusu o in pastrare la Celeiu, arreta ca monumentulu (statua lui Comod) a fostu redicata de proconsululu seu in Daci'a. Man'a d'una parasoniu a fostu a statui lui Comod.

Așie se poate constata ca acésta grupa de statue, in templu seu fără templu, s'a cladit in timpulu lui Comod ; ca fanatismulu creștinilor contra paganismului sub primul Imperator creștin, a sfarematu acésta grupa, si pietrele ce au servit u pedestaluri statuiei lui Comod, redicata de unu proconsul alu seu in Daci'a s'a intrebuintiatu la temelia, unei fortificări de aperare, la capulu podului, punendu-se cu inscriptiunea de desuptu.

Se poate forte bine ca statuile lui Comod s'e se si sfarematu in Daci'a in revolutiunea ce an facutu Daci'i sub acestu Imperator, sé se poate éra-si ca insu-si legiuile s'e si sfarematu statulele si tote monumentele celui declarat de către Senatu : inamicu alu Patriei, inamicu dictioru, gladiatori, caroefice si inamicu alu Senatului, șmoriteru alu

De la noi atârna dar, a triumfă séu a fi totu de băt-jocur'a lumei !

Să grabim dar' fratilor, a ne intruni sub flamur'a națiunala, a uită cele trecute, a ertă gresielele si a lucră pre venitoriu singuru numai pentru sănt'a nostra causa națiunala.

Avemu de a luptă cu mari si multe edece, dar' ne va conduce unu sacru indemnau, si noi era-si vomu poté să inaintea lumiei cu fruntea deschisa.

Să nu erutiamu nici unu sacrificiu, că-ci numai prin sacrificie vomu șunge cele dorite, si vomu realiză aspiraționile noastre nobile, fericirea poporului romanu. Cei ce nu sacrificia, nu voru triomfă in veci.

Am scrisu aceste orduri cu acea firma sperantia, că vocea mea nu va sună in pustiu, si că cătu mai curundu-ne vomu intruni, spre a formă nouu corpu solidu, că se pot-temu reincepe nenumerele nostre agende.

Asié sé fia !

Unu fiu d'in poporu.

De langa Somesiu, tractulu Gherlei.

Dominule Redactore ! Sentiul de onore ce conservu facia de acci barbati binemeritati, cari asudara dî si nopte pentru infiorarea besericiei si a scolelor nostre confesionale nu-mi concede a treae cu vederca asertiunile unui anonim invetiatoriu d'in tractulu protopopescu alu Losiardului, care de unu tempu in coce nu mai incéta de a invinu in colonele acestui pretinuit diuariu pre neobositulu si zelosulu D. S. Bocia protopopu in acestu tractu.

Daca invetiatoriul anonim nu a avutu tempu destulu de a poté cunosc si apretiu faptele Dului protopopu respectivu, fie-mi permisu. D. Redactore, a aduce la cunoscintia on. publica cetitoriu numai urmatoriele :

Nu sciu pre ce basa si d'in ce indemnui cutéza dlu invetiatoriu a afirmá, că argumintele si reflesiuile dului protopopu S. Bocia d'in anu 59 alu cestni diuaria aru fi false, că-ci eu activitatea D. Protopopu o cunoscu prè-bine inca de pre tempulu candu administrá tracturile Ungurasiu lui si a Gherlei, despre care ca totu dreptulu cetez a afirmá, ba sum convinsu că tota intelectua si poporul d'in ambele aceste tracete voru fi de acord cu mine, că prin energi'a, zelul si condescerea intelepta a DSale besericiei si scoalele in tota privintia fure puse in ordinea cea mai buna, proveydute cu orologe de parete, mese, scaune, etc. asié in cătu toti erámu mandri avendu in fruntea nostra unu barbatu plinu, de zel si activitate, uno pastoriu sufletesc, care erá gaf'a a-si pune si sofietulu pentru oile sale. Er' despre perfectio-narea invetiatorilor a indemnati si dispusu, că fia-care invetiatoriu să se aboneze la vre-o foia pedagogica-literala scolastică s. a., pretiul caroru-a se administrá priu inspec-toriu communali la oficiul protopopescu, prin care apoi se procurá foile necesarie. Nu dicu că dora de atunci incoce ar' stagná progresulu in scoalele nostre ; nu, că-ci multiamita provindintie, că si adi se asta in fruntea acestui tractu pre cum e dlu protopopu Andreiu Antonu barbatu zolosu, care inca si-precepe destulu de bine misiunea sacra facia cu tem-purile atate de vitrege.

Daca D. invetiatoriu si-ar' imaginá in fantasi'a sa starea scolelor d'in acelu tractu mai inainte de a primi Dlu protopopu S. Bocia una sarcina pre cătu de grea pre atâtu de ponderosa, destinele unui tractu desolat si neorganisatu-

precum a fostu tractulu Losiardului — de sicuru n'ar poté fi atâtu de cutediatoriu d'a presentă publicul o ico-na falsa a scolelor concrediute energiei dului protopopu. Aici v'ou aminti numai despre scol'a d'in Iclodu, unde pre acel tempu pruncii se instruau intr'o casută edificata pentru incarcarea facutorilor de rele si totu-si dlu invetiatoriu, adi candu in genere in tractulu acestu-a scolele sunt orga-nisate si salariele invetatoresci redicate la gradulu ce-li compete necugetandu la unu tempu asie securu si nefavoritoriu, nu se sfiesce a impută energiei dului protopopu, pentru că dar' nu sunt dupsa pretensiunile Dsale.

Ore DD. protopopi porta vin'a daca ne dispunendu de potere eseentia, si fiindu nesprinuiti de deregatoriele ci-vile, nu se pot eleptui o mai acurata si mai regulata fre-quentare a pruncilor ? Ei D. in vetiatoriu si frate ! Mai an-taiu invetia a privi mai departe, de cătu de-a lungulu na-sului, studieza mai cu atentiu lucrul si ti-casciga o cu-noscintia mai exacta despre personele cari voiesci a le trage in jocu publicu.

Daca intru adeveru te-ai interesă asie tare de venito-riu națiunei nostru, nu ai aruncă semintia discordiei intre acesti'a, că-ci numai astfel voru merge treblele bine pre acestu terenu coltirosu.

Au nu scii Dle invetiatoriu, că in tempulu presinte suportandu bietalu poporu destule si grele sarcini publice, mai multu faci cu tractare amabile demustrandu-i folosulu ce trage d'in instructiune, de cătu cu amenintiri pre căi fortiate.

Un'a ti-asu mai recomandá Dle invetiatoriu ! Să nu fi impatiente aruncandu insulte a supr'a personelor oneste, a caroru-a vietia n'a mai fostu maculata de nimenea prin nice o péta, ci ar' fi chiaru tempulu supremu de a ne in-tielege unu cu alti si a lucra impruna cu anima si cugetu, că-ci chiamarea ni e una si aceea-si, adeca luminarea si-desceptarea poporului nostru.

Unu invetiatoriu.

Vezendu, (Cottulu Satumariu),

1. sept. 1872.

Dle Redact. ! Ve rogu să benevoiti a dă locu in colo-nele pretiuitului dvostre diurnal "Federat." urmatorelor orduri, scrise d'in motivu, că nu potu trice cu vederea fap-tele neomenose si procedur'a infernală a notarului magiaru Remetey ce se petrecu in comun'a nascerei mele, neavendu altu scopu, decătu a informá fidelu pre onor. publicu ceti-toriu despre cele intemperate aici, că să se scia pază de astu-felul de notari fără conscientia, si să atragu atențiu-nea celor interessați pentru de a face pasii necessari intre po-pora, sperandu, că astfelu vomu poté scapă comun'a nostra de ciarlatan'a notarului Remetey. Totu lucrul se reduce la urmatoriele :

Legea pentru organizarea comunelor prescrie a se formă in tota comun'a unu senatu communalu, care diuometate să consiste d'in virilisti, era ceealta diuometate d'in repre-sentantii comunei, cari posedu increderea poporului, care senatu apoi, indreptatit, să pota dispune liberu de averile comunei, regulendu esactu tote cestiunile ei. Asié si la noi in comun'a Vezendu, Cottulu Satumariu, s'a constituitu acestu senatu cu finea lui iuniu a. c., in constituirea carui-a inse a jocatu rolu iesemnatu astutia si rafinari'a notarului actualu Remetey, magiaronu incarnat si totu-odata inimicu neim-

toru soldati, unu siefu intorsu spre soldati tienendu spad'a. In alu duiolea planu, unu standardu in dreptulu soldatilor si duos hasta in dosulu siefului. Pre estrada, la spatele Imperatului, unu lictor tienendu fascele. In facia Imperatului, capulu Pretoriului intorsu, spre lictor, dicsendu-i ce-va.

Acésta medalia interessanta si forte bine conservata, este una variatiune inedita a numerului 455 alu lui Cohen.

Ciudata combinare ! Toemai in acestu anu, Caracal'a a venit in Daci'a, si a trasu negresstu la palatulu pro-con-sulului care urmează să fi fostu in orasului d'allaturea marei colonie Romane. In annulu acestu-a se poté că orasului Caracalulu să-si fi luat u-numele ce si-lu pastréa pâna astă-di. Acésta medalia, venita in Daci'a d'in Rom'a in annulu candu erá Caracala in Daci'a, facendu negresstu crudim'i că in tote părțile pre unde se aretă, — că-ci si reverul medaliei unu asemenea lucru esplica, — noua fiindu acésta medalia frumosa, s'a aruncat in momentul femeiei chres-tine de către cine-va care o iubia.

Semnulu crucii la capetăi vedesec, că femeea a fostu chrestina, si ascunderea acestei cruci, vedesec că chrestinismul erá prigoni; erá periodulu prigoni a siese-a care a fostu sub Septim-Sever, mormentalu si celle-l-alte, vedesec că femeea a fostu d'int'una clasa superioara a societății, d'in care se poté trage că chrestinismul erá prin Daci'a pre la incepătul secolului alu treilea, adeca cu unu secolu pâna să nu-lu impuna Constantin Daciei.

Am curatit si am spelat bine acestu momentu perfectu si lu-am lasat in ingrijirea proprietarului in a carui gradina lu-am gasit, cu marea lui satisfactiune, platindu-i bine unu locu pre care nu avea nimicu semenat ; i-am spusu ce nu poté face cu acésta frumuseta, care i romane-i, si cum o să-i fie cas'a visitata de către toti trecutorii.

A dou'a dî, mergendu să mai vedu momentul, nu

pacatu a totu ce e romanescu, care de 15 ani s'uge că li-pitorea sangele si sudorea bietului romanu. Astfelu romanii vezendani, nesciindu că nutrescu in sinulu loru sierpe veni-nosu, care cu atâtu e mai periculosu, cu cătu are una na-tura asiediata si tactica, blanda de a tractă cu poporul orbitu de ipocris'a lui. Acestu notariu, cu ocasiunea consti-tutirei senatului communalu, fiindu provocat de juratulu comitatense Varga, esmisu in acesta causa, că să adune poporul la alegerea membrilor senatului communalu, a res-punsu, că nu e de lipsa ; va face dinsulu alegerea si fără popor, juratulu s'a convoitu, (vedeti Dle Redactore ! ast-felii respectedia domnii statani legile) asie s'a si intemplatu, că dinsulu a pusu 10 virilisti in senatu, d'intre cari la mai multi nu li compete acestu onore, si 10 alesi de popor totu clienti de ai lui, pre cari poporul neci că i-a vediutu la alegere. Adeacă d'insulu a pusu 20 de membri in contr'a legei, carea dice, că tota 100 de suslute numai unu repre-sentante poté dă, si apoi la noi in comună sunt numai 900 de suslute, inse alegerea s'a subscrisu in numele comu-nei intregi si o a subscritu comitetului comitatensu ; dara politic'a vampirului de notariu a fostu că, fiindu comun'a nostra incorporata cu alte doue comune in alegerea nota-riului, la viitor'a alegere să le pota puderă prin Vezendani, alegandu-se de nou.

Poporul acum ande despre cele intemplate, e amarita si indignatul forte, inse a protestă in contr'a faptului abso-lutistesc, parte nu scie, parte nu cutedia, lipsindu-i bravulu conducatoriu, onorab. d. protopopu nu e aplecatu a se ames-tea in cestiu, nefindu deplinu sanatosu si avendu inca in recenta memoria casulu d'in 1861, candu prin sila si fortia, prin poterea armelor ni se impuse de notariu Remetey care ni remase pâna in diu'a de asta-di int're comuna pura romanescă folosindu-se de tote midilocale implirii, si inavu-tiendu-se pâna la gradulu de domnu de pamant ruginitu, iase acum va fi nou'a alegere de notariu in intielesulu le-gei de organisare, si noi amu staru d'in tote poterile nostre pentru alegerea unui romanu, numai să ne afiamu unu individu censurat si aprobatu in acesta calitate, dreptu ce rogatu pre atare Domnu, care ar' avé vointia a recurge la notariatulu de Vezendu a se reprezentă cătu mai in grabă inaintea poporului si apoi celealte ni le increda nă, Ddieu să ni ajute !

V. L.

Literariu.

"Dictionnaire d'étymologie daco-romane éléments latins comparés avec les autres langues romanes par A. de Cibac. Francfort s/M. 1870 — dédié à la nation daco-romane" ¹⁾ este titlulu unui opu francesu, despre care luai cunoscintia trecundu prin Pest'a. Fiindu caletoriu n'am tempu a apretiu pre largu opulu amintit, ci spre a-i cunosec tendintia laudabila astu de ajunsu de-o-cam-data a comunică aci cea mai mare parte d'in prefatiunea zelosulu autoru in traductiune romanescă.

"Unu autoru prè stimatu a publicat inainte cu mai multi de patru-dieci de anni una schitia forte geniale despre limb'a : albanesa, romana si bulgara," ²⁾, unde numesce

¹⁾ Dictionariu de etimologia daco-romana elemente latine comparate cu celealte limbi romane de A. de Cibac dedicat patiunei daco-romane.

²⁾ B. Kopitar. Albanische, Walachische und Bulgarische Sprache. Wiener Jahrbücher der Literatur volum. 46, 59 — 106.

Credu că pamentulu adusu este d'in largirea albiei gârlei spre inaltarea locului, care locu, incongiuratu de apa lata, pâna unde veniă padurile negresstu, servă, acesta insula naturala si facuta, de asilu familiei si siefilor vre-unui tribu locuindu in padurile d'in préjma.

Langa una vâtra mai mare ore-cum, am gasit o lară mai răla, dura totu imperfecta, totu facuta cu man'a, totu prea puinu arsa, daca nu uscata la sole. Am gasit doar candelă intregi cu gaurele loru prin cari se petreceă corda spre acatiare.

Am gassit in acésta insula mai multe pietre late de gresii roșii si veneta, intre cari doue pentru asentire său frecare de silexuri si alte pietre mai alesu.

In ceea ce sunt avute epociile anto-metalice este olară, ci la noi, că si in tote pările pâna in centrul Americii, pre unde se cercetează epociile piatrei si ale bronzului abunda acésta olară.

Alta divisiune nu s'ar poté face mai preciso olarăi nostre preistorice de cătu olară domestica si olară cine-rara sau mormentală, in care trebue să se confundă si cea religioasa. Apoi cercetandu-se localitățile, să se observe daca pre acolo se gasesc numai silexuri si obiecte de piétra, sau daca se gasesc si bronzuri si mai alesu arama nativa, feru, etc, precum să se observe si ossele differitelor mamphere ce se gassesc cu acese obiecte.

Cesaru Bolliacu, presedinte allu comitatului archeologicu d'in Bucuresci.

(Finea va urmă.)

limb'a daco-romana cea mai vechia si mai particulara intre idiomele latine.

Acésta assertiune in fapta e forte justa. Limb'a daco-romana, de-si mai pucinu avuta, decat limbele mai tene-re din occidentu, posiede totu-si mai multe cuvinte clasice din epoc'a lui Augustu, decat cele latte limbe romane.

Cu tote aceste limb'a daco-romana a remasu mai ne-cunoscuta publicului celu mare, ca limba romana vorbita de diece millione de omeni. Noi atribuim acésta fapta duo-ru cause principale : un'a, puseiunea geografica a tierrei la extremitatea orientale a Europei isolata de ori-ce comunica-tiune cu celelalte natuni romane ; a dou'a cauza, nu mai pucinu importante, e usulu seculariu alu caracterelor ciri-lane, care s'a parasit u numai de vre-o 8—10 anni. Acésta impregiurare mai vertosu a produsu aceea mare ratecire d'a tiem pre daco-romani poporu de vitia, slava.

Celebrul filologu, profesorulu Diez din Bonn, a fostu celu d'antău care a espus in gramatec'a limbelor romane intr'o maniera scientifica si metodica legile, cari domnescu formatiunea limbelor romane³⁾, dreptu ee-i suntemu obli-gati cu mare multiamita. Ba acestu eruditu nu s'a occupatu in dictionariulu sén etimologicu⁴⁾, decat particularmente de trei limb'e romane dominante italiana, ispaniola si francesa. Eu speru deci a nu fi facutu lucru inutilu publicandu acésta incerare despre elementele latine in limb'a daco-romana avendu intențiunea a face se urmedie apoi si espuseiunea elementelor straine, cari voru formá a dou'a parte a aces-tui opu.

Limb'a daco-romana s'a nascutu ca si sororile sale, celelalte limb'e romane, din aceea limba rustica, care au adus-o cu sine cuceritorii Romani. Acésta limba latina valgaria au rustica, a trebutu naturalmente se se modifice atat prin mestecarea cu limbelor indigene vorbite de diverse natuni supose dominatiunei romane, catu si prin influenti'a mai mare au mai mica, ce au eserciatu limbele altoru po-pore. Totu acésta s'a intemplatu si cu limb'a daco-romana.

Unu torinte de popore barbare a inundat Daci'a mai fara intrerumpere de la alu patrulea pana la trei-spre-dieci-le seclu, de unde ar' trebui se conchidemu, ca limb'a daco-romana s'ar' fi alterat sensibilmente prin relatiunile cu atatea elemente straine. Print'nu fenomenu extraordinaru nu s'a intemplatu acestu casu, ea a remasu essentialmente latina in fondulu sén. Limb'a vechia slavona bulgara a esercatuitu, ce e dreptu, mare influentia a supr'a desvoltarei limbelor romane, cam de la alu steselea seclu ; unu numru bunisioru de cuvinte latine s'a inlocutu cu cuvinte slave, cari s'au primitu literalmente, fara se se fia silitu cine-va a le assimilá. Limb'a greca moderna, au mai bine limb'a greca din evolu mediu, cea turca si magiara au inavutu dictionariulu limbelor daco-romane.

Celelalte limb'e romane posiedu unu fondu mai multu au mai pucinu considerabilu de elemente germanice, cea daco-romana sengura a remasu curata, ca ci cuvintele germanice, ce se afia intr'ins'a, sunt de introductiune forte re-cente.

De aci incolo autorulu espune pre scurta detorint'a natuniloru de a-si fissá limb'a natunale ; aréta, ca proces-ulu fissarei limbelor trebue se reunescu doue elemente opuse : necessitatea si voia libera, care se desvolta in poporu si prin poporu, amintesce pucinu si despre ortografi'a urmatu ceea ce se concentredia in pasagiulu classicu alu lui Quintilianu : „Ego nisi quod consuetudo obtinuerit sic scriben-dum quidque judico, quomodo sonat ; hic enim est usus literarum, ut custodian voces et velut depo itum reddant le-gentibus.“

In urma recomandandu-si opulu criticei binevoitoria a publicului, cere indulgentia pentru unu lucru atat de greu, catu de nou si espunendu pronunciarea unor litere trece la insirarea alfabetica a cuvintelor, comparandu-le cu celelalte limb'e romane. Opulu e forte recomendabilu, cu atat mai vertosu, ca ni face cunoscute tesauroiu latinu cu publiculu celu mare european, si afara de acésta pot servir ori carui romanu inteligente de indreptariu in multe casuri dubie. Ar' si bine, daca cei competenti aru apretiu mai cu de a dinsulu acésta lucrare a zelosului autoriu.

T. Rosiu, prof. gim.

VARIETATI.

* (Conform unei dispusei unui emanate de la Ministerulu de agricultura, industria si comerciu, stiunile de pre linea ferrata estu-ungara : Blasiu, Micasa-s'a, Mediasiu, Nagy-Selyk, Kis-Kapus, Sabiu, Elisabetopolea si Seghisor'a au capetatu concessiune de a incarcá si des-carcá vite cornute, pre langa observarea stricta a conditiunilor din §-lu 44, p. 5. a dispusei unei din a. 1859 re-feritorie la transportul vitelor.

* [Mesaj iudanilor a venit u.] In Beroliu cercula printre judani una scrisoria cu sigilu regescu

³⁾ F. Diez. Grammatik de romanischen Sprachen. II. Aufl. 3 vol.

⁴⁾ F. Diez. Etymologisches Wörterbuch der romani-schen Sprache 2-te Aufl. 2 vol.

mare catu unu teieriu provediutu cu coron'a lui Israelu, scu-tulu lui Davidu si cu cercu-scriptiunea urmatoria : „Iekuziel imperatulu lui Israelu.“ Scrisorea are urmatorulu motto : „Lo bechajil welo bekoach ki im beruchi amar adonai Zebaoth.“ (Nu intru tarla neci intru potere, ci in virtutea spi-ritului vorbescu eu domnulu Zebaoth) ; mai departe de-manda antistiloru bisericesc, ca se vestesca in Sinagoga in 13. aug., diu'a derimarii Ierusalimului, ca de acum nainte diu'a acésta nu este d' de gele si de superarea ei d' de bu-curia, pentru ca Iekuziel, autorulu epistolei este imperatulu Israelu si totu-odata Messia, care a venit sè-si cuprindia imperatia sa ; si vai celor ce nu voru crede intr'insul. Nu preste multu va apparé in Berolinu, si va proclaimá impe-ri'a sa. La scrisoria este allaturata una carta, care desemna otarele imperatiei lui Messia ; precum si una provocare, care fu tramisa Portii Ottomane, ca acésta numai decat s'abdică de Palestina.

* [Diu'a J. M. Micu], veteranulu propagatoriul alu scientielor matematice si fizice de la gimnasialu romanu din Blasiu, este numit u vicariu foraneu alu tierrei Oltului. Salutam pre diu'a Micu pre acésta noua cariera si suntemu convinsi, ca va poté fi deannu urmatoriu alu bravului seu predecesore Antonelli.

* (Parisulu o deniora si acum.) Parisulu de asta-di e de 226 ori mai mare, ca Parisulu lui Iuliu Cesare, de 8 ori mai mare ca celu alu lui Carolu VI. si de 3 ori mai mare ca Parisulu lui Ludovic alu XIV.

* (Faimosulu pater Hyazinth) s'a cununatu in Londra cu o domna Loyson, care i adusse o zestre de 375,000 franci.

* (Celu mai in alt tunel.) Un'a dintre cele mai grandeose lucrari ale poterei omenesci este gauri-rea munitilor Andii pre sem'a calei ferrate Lima-Oroia (Americ'a). In inaltime de 15,000 urme se va cladì unu tun-nele de 3000 urme lungu. Lucratorii potu si numai indiani din acele regiuni, fiindu ca alti omeni nu se potu sustine acolo mai multu tempu, pentru ca aerul e forte subire.

Sciri electrice.

Bucuresci, 13. sept. Nou'a lege de timbru intra asta-di in vigore. — Asta-di porni primulu trenu pre lini'a Bucuresci Pitesti, e se curu, ca guvernulu va accepta acésta linia.

Constantiniana, 13. sept. Se anun-cia, ca Sultanulu n'ar si primitu pre delegatulu serbescu.

Constantiniana, 14. sept. Ministrul de externe, insocitu de o suita numerosa, va predá imperatorei Russiei unu autografu alu Sultanului.

Geneva, 14. sept. Cont. Sclopis cei in siedint'a finale de asta-di a tribunalului de arbitri sentint'a, care statoresce desdaunările, ce are a le solvi Anglia, la 15,500.000 dollari in auru. Resultatulu consultariloru s'a celebratuitu cu 22 salve de tunuri.

Bogradu, 15. sept. Foia oficiala pu-blica decretulu domnescu, prin care scupein'a de estu anu se convoca pre 6. octombrie la Cragu-javetz.

Parisu, 15. sept. Generariulu Chanzy este numit u comandante alu corpului de armata alu si-pele de la Tours, si generariulu Deroit comandante alu corpului de armata alu optulea de la Bourges.

Viena, 16. sept. Dupa scirile din Belgradu, ministrulu Ristits dechiarà consulului austriacu Kallay, ca reporturile foileloru din Pest'a despre demonstratiunile serbiloru din Ungaria de la 22. aug sunt pure scorniture.

Viena, 17. sept. Cartea rosta se va publica in septeman'a venitoria.

Cairo, 17. sept. La dorint'a marelui viziru se va compune unu nou cabinetu numai din turi-ci junii, si anume sub presidiulu lui Hussein, fiul Chedivului.

Burs'a de Vien'a de la 13. septembrie, 1872.

5% metall.	66.40	Londra	108.95
Imprum. nat.	71.40	Argintu	107.67
Sorti din 1860	10.1/2	Galbenu	5.24 1/2
Act. de banca	883.—	Napoleond'or	8.70
Act. inst. creu.	341.—		

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALES. ROMANU.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de invetitoriu confis-uniune in comun'a gr. cat. Lesiu, in districtulu Naseudului, se scrie prin acésta concursu.

Evolumentele impreunate cu acestu postu sunt :

a) Salariu in suma de 150 fl. v. a. de primita in rate lunarie ntecipative ;

b) contul liberu si lemne d' focu.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati de a-si susține petitiunilelor la subseris'a comisiune scolasteca celu multu pana in 1. octobre a. c., si au de a documenta :

a) cum-că au absolvit cursulu pedagogicu, si au depusu esamenulu prescrisul ;

b) cum-că au portat e politica morale buna ;

c) cum-că cunoscu bine cantarile basericesc.

Preferiti voi fi acei-a, ca-i functionandu ca invetitori pana acum'a voru documenta abilitatea lor.

Lesiu, la 28. augustu 1872.

[2-3] Comisinnea scol. locale gr. cat.

Concursu.

Devenindu vacantu oficiul de cantore-docente din parochia matre Oart'a-de-susu, tractul protopopescu Oart'a-de-giosu, in dieces'a gr. cat. a Gherlei, prin acésta se deschide concursu pentru ocuparea dumitului postu.

Cu acestu oficiu sunt impreunate urmatorile emolumente : 100 fl. v. a., 40 metrete cereale, 4 orgii lemne de focu, 1 gradina cantorală de 1 jugern ; alta gradina docen-tala 1/2 de jugeru cu localitate libera, 2 jugere la otaru aratoriu si rita de 2 cara de fenu, apoi intregi stolele cantorale.

Doritorii de a dobendì acestu postu au a-si adresă recursele, provedito cu atestate despre eualificatiunea recu-ruta, la senatulu scolei confesionale din locu pana in 30. sept. a. c. presentandu-se pre diu'a desifpta si in persona.

Oart'a-de-susu, 6. sept. 1872.

Alesandru Costea, parochu gr. cat. si presedintele senatului localu.

Sifilitic'a si impotenti'a,

fia vechie seu de curundu nascute,

se voru tratá dupa metodulu homeopathicu de Dr. I. Ernst, Pest'a, strad'a idoliloru (Göttergasse) nr. 6., etagiulu II., usi'a nr. 15., de la 2—5 ore dupa media-di.

Aceste morburi se trateaza a dese ori in modulu celu mai usioru cu doze mari de iodu si argintu viu, si acésta se face numai spre ajungerea unui rezultat momentanu. Patientii vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu sau mai tardu in morburile cele mai infricosante, incat in aduncele bieranies voru ave dorere, a suferi greu de consecintiele acestei tratari usioare si superficiale. Scutu contra acestorui felu de pericole ofera metodulu de tratare homeopathicu, care, precum este cunoscutu, nu numai ca vindeca dorerile cele mai invecite, ci efectul lui este asidu de binefacitoriu, incat nu lasa nice cea mai mica temere de urmari rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usior de tienutu.

(11—12)

Eu Vilemin'a Rix

dechiaru prin acésta publice, ca eu, vedu'a dupa Dr. A. Rix, de 16 ani sum singur'a si unic'a producatoria a adeveratei si nefalsificatei

Past'a Pompadour originala

fiindu ca numai eu singura cunoscu secretulu preparatiunii. Anuniciu deci prin acésta, ca numita Past'a Pompadour de acum incolo se poate folosi la nefalsificate numai la locuinta mea, Vien'a, strad'a „grosses Mohren-gasse“ nr. 14. trept'a I., usi'a 62, admoniezu se nu se cumpere la nime altulu acésta pasta, fiindu ca de prezente nu tienu neci unu depositu, si neci o filiala, si tote depozitele de mai innainte le-am disolvat pentru falsificările ob-viente. Adeverat'a Past'a Pompadour a mea, numita si Past'a Miraculosa, nu si-va sminti neci candu efectu-lu ; succesulu acestei Paste pentru facia omului e preste tota acceptarea si este unicul medilociu garantat spre grabnic'a si sigur'a alungare a toturor sgrabintielor, pete-lor, cosilori, bubitelor si alu nicelor de pre facia. Garanti'a intru atat'a e de secura, in catu daca medicin'a remane fara efectu, banii se voru da inderetru.

Una tegula de acésta Past'a escelenta, d'impreuna cu instructiunea, costa 1 fl. 50 cr. — Tramisu per „Nachnahme.“ Epistolele de procuratiune sunt de a se adresă cătra Vilemin'a Rix, Dr. Witwe, Vien'a, grosse Mohren-gasse nr. 14. ; pentru placerea onoratilor meu parti-nitori, daca mi-voru incredintă unele comisiuni mice despre diverse articuli, voi dispune că se se execute fara a com-pută vre-o provizuire.

Adressa de multiamita nu se voru publica.

[1—12]